

שיחת השבוע

חב"ד
כל הלב לכל אחד

יוצא לאור עלידי
צעירי אגודת חב"ד - המרכז
עורך: מנחם ברוד
יו"ר: הרב יוסף יצחק אהרונוב

יש חדש

הילולת בעל התניא

אירועים רבים מתקיימים לרגל יום ההילולא המאתיים של רבנו הזקן. במוצאי השבת וביום ראשון יהיו במרכזי חב"ד בארץ התוועדות חסידיות. בהתוועדות ילמדו המשתתפים מתורתו של בעל ההילולא, יתנו צדקה למפעלים ההולכים בדרכיו ויתחממו לאור תורתו ועבודתו. אלפים יצאו לפקוד את ציונו בעיר האדיטש שבאוקראינה.

כינוס השלוחים

ביום ראשון הקרוב יפתח אי"ה במלון ניר עציון שבמורדות הכרמל הכינוס הארצי השנתי של כ-550 שלוחי הרבי, המפעילים את 294 בתי חב"ד הפזורים ברחבי הארץ. הכינוס ימשך שלושה ימים, ובמהלכו יעסקו השלוחים בנושאים מגוונים בחיי השליחות ובאתגרים העומדים לפני העם בישראל בשעה זו.

סדנת פערים

ארגון התקשרות מקיים סדנה לזוגות שיש ביניהם פערים - סדרת מפגשים לזוגות שבהם אחד מבני הזוג שומר מצוות והשני עדיין לא. בסדנה משתתפים מיטב המומחים בתחום. פרטים ורישום בטל' 03-9302030.

זמני השבוע

ניו יורק	דטרויט	מיאמי	לוס אנג'לס
4:23	4:55	5:25	4:39
5:27	6:00	6:21	5:38

המולד: שבת קודש, 4 לפנות בוקר, 53 דקות ו-121 חלקים
ראש חודש שבת: ביום השבת קודש

294 בתי חב"ד מוקד חב"ד
לשירותכם *3770

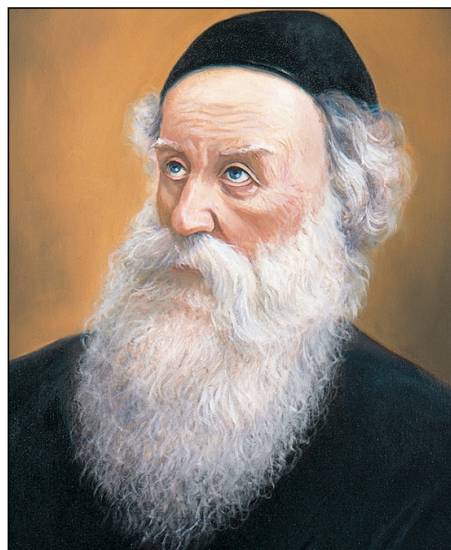
כתובת המערכת: ת"ד 14 כפר חב"ד 60840
טל' 972-72-2770100 • פקס 972-3-9606169
www.chabad.org.il • chabad@chabad.org.il

אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ולכשרות

נא לשמור על קדושת הגיליון

שני אורות בני מאתיים שנה

דמותו של רבי שניאור זלמן מלאדי נקבעה בעולם היהודי לא רק על היותו מייסד חסידות חב"ד. הוא נחשב אחד מענקי הרוח של ימי ראשית החסידות

רבי שניאור זלמן מלאדי (ציור: 'תפארת')

השולחן ערוך שלו. הוא קיבל עליו את המשימה, ואף הוסיף וציין את טעמיה של כל הלכה, דבר שחשיבותו רבה מאוד בתהליך פסיקת ההלכה.

לאחר פטירת המגיד ממזריטש חזר לאזור הולדתו, שעששו כבר נשלט בידי הקיסרות הרוסית, וייסד שם את שיטת חב"ד, המבוססת על תהליך של לימוד מעמיק והתבוננות, בשאיפה לפתח מתוך השכל רגשות של אהבת ה', יראת ה', שמחה ואהבת ישראל. את שיטתו המקיפה ניסח בספר ה'תניא'.

"איך הצליח המחבר"

ברבות השנים זכו חיבוריו להתקבל בכל תפוצות ישראל. השולחן ערוך שלו (המכונה 'שולחן ערוך הרב') נהפך לספר יסוד בפסיקת ההלכה. ספר התניא נתקבל בהערצה בכל החוגים, וכל צדיקי החסידות דיברו ברתת על קדושתו ועל סגולת הלימוד בו. רבי לוי יצחק מברדיצ'ב התבטא בהתפעלות: "איך הצליח המחבר להכניס אלקים גדול כל כך בספר קטן כל כך".

שנת המאתיים להסתלקותו היא נקודת משיען להנחלת אורו ותורתו להמוני בית ישראל. וכפי שהוא עצמו אמר: "לא באתי לייסד מפלגה", אלא להביא אור וחיות בעבודת ה' לכל יהודי".

מוצאי שבת ימלאו מאתיים שנה להסתלקות רבי שניאור זלמן מלאדי. ההסתלקות אירעה באותה קביעות - מוצאי שבת קודש פרשת שמות, אור לכ"ד בטבת (תקע"ג).

דמותו של רבי שניאור זלמן נקבעה בעולם היהודי לא רק על היותו מייסד חסידות חב"ד. הוא נחשב אחד מענקי הרוח של ימי ראשית החסידות. לצד צדיקותו נודע בגאונותו האדירה בחלק הנגלה של התורה, דבר המשתקף בשולחן ערוך שחיבר, וכמובן נתפרסם בזכות ספר התניא, המכונה 'תורה שבכתב' של החסידות.

התלבטות בין דרכים

בשישים ושבע שנות חייו עבר מסכת חיים סוערת. הוא נולד ברוסיה הלבנה, בעיירה סמוכה לעיר ליאוזנה. האזור הזה היה באותם ימים בשליטת ממשלת פולין, והוגדר 'נסיכות ליטא'. לכן כינויו של רבי שניאור זלמן בקרב תלמידי המגיד ממזריטש היה 'הליטוואק' [=הליטאי].

אף שהוריו היו מחסידי הבעל שם טוב, ובהיותו בן שלוש נסעו עמו אל הבעש"ט כדי שיעשה לו את ה'תספורת' המסורתית ויניח לו פאות - הזהיר אותם הבעש"ט שלא לגלות לו על דרכה של החסידות. "הוא צריך להגיע אל החסידות בכוחות עצמו", הורה.

ואמנם, כשהתבגר התלבט העילוי הצעיר אם לנסוע לוויילנה, מרכז התורה באותם ימים, או למזריטש, מרכז של החסידות. לאחר מחשבה אמר: "בוויילנה לומדים איך ללמוד, וזאת אני יודע קצת; אבל במזריטש לומדים איך להתפלל - וזאת אני יודע כלל". הוא נסע למזריטש, ונעשה אחד מתלמידי החיביבים של המגיד ממזריטש, מנהיג החסידות בדור שאחרי הבעש"ט.

זו הייתה תקופה סוערת שבה ניטש במלוא עוזו המאבק כנגד החסידות. רבי שניאור זלמן וחברו ורבו רבי מנחם מענדל מוויטבסק נסעו למרכזי ההתנגדות, בשאיפה לשכך את אש המחלוקת. הם אף ניסו להיפגש עם הגאון מוויילנה.

עוד בהיותו בחצר המגיד ממזריטש הורה לו רבו לחבר שולחן ערוך שישכם את כל פסקי ההלכה שנכתבו מאז חתם רבי יוסף קארו את

לא יוצאים בלי הניצוצות

אין מקריות

יהודי צריך לדעת שאם פגש אדם או נתקל בעניין כלשהו הדבר אינו מקרי חס־ושלום. יש מנהיג לבירה, וכל דבר הוא בהשגחה פרטית. מלמעלה מְזַמְנִים לאדם את הדברים שעליו לבררם ולהעלותם לקדושה, ואסור לו להחמיץ הזדמנות זו. עליו לנצל את הפגישה עם האיש או את הדבר הגשמי כדי להוסיף בתורה ובמצוות ובעבודת הבורא.

אם חלילה האדם מעדיף להסתגר בד' אמותיו, אין הוא ממלא את תפקידו ושליחותו, ובכך הוא גורם לעיכוב היציאה מן הגלות, שכן הניצוצות האלו קיימים ממתינים לגאולתם. זאת ועוד, אפילו אם היה בכוחו לצאת מהגלות ולהגיע לדרגות הגבוהות ביותר בלי למלא את תפקידו בעבודת הבריורים - מה בצע בכל העילוים אם אין ממלאים את רצונו של הקב"ה. צריך למלא את התפקיד והשליחות המוטלים עליו, לגאול את כל הניצוצות, וללכת עמם לקבלת פני משיח־צדקנו.

(תורת מנחם כרך ל, עמ' 278)

הטמונים בדברים הגשמיים, ואותם היהודים גואלים על-ידי הגלות.

יכול יהודי לטעון: מה לי ולכל העיסוק בירור הניצוצות האלה. אני מוותר על ה'רכוש גדול', על ההתעלות שתוכל נשמתי להשיג על-ידי בירור הניצוצות, ובלבד שלא אצטרך להתייסר בגלות ולהיות שרוי בחושך כפול ומכופל. אני מעדיף להסתגר בד' אמות של תורה ותפילה.

מיהי 'שכנתה'

על כך אומר הקב"ה: "ושאלה אישה משכנתה ומגרת ביתה". 'אישה' זו הנשמה, והקב"ה מצווה אותה שלא תסתפק בעצם יציאתה מן הגלות, אלא עליה לקחת עמה גם את ניצוצות הקדושה שיש אצל 'שכנתה' ואצל 'גרת ביתה'.

'שכנתה' אלה הדברים שהאדם בא איתם במגע מעת לעת, כמו שכן שאין פוגשים אותו בקביעות. 'גרת ביתה' אלה הדברים שהאדם עוסק בהם בתמידות, בדומה לאדם שמתגורר עמו בבית ופוגשים אותו בכל עת. בשני התחומים האלה יש לפעול לביורור הניצוצות ולניצול כל ענייני העולם לקדושה ולעבודת ה'.

כאשר הקב"ה שלח את משה לגאול את בני ישראל ממצרים, בישר לו כי הם עתידים לצאת ממצרים ברכוש גדול: "והיה כי תלכון, לא תלכון ריקים". בהמשך לכך הקב"ה אומר: "ושאלה אישה משכנתה ומגרת ביתה כלי כסף וכלי זהב ושמלות". כך יצאו בני־ישראל ובידם 'רכוש גדול', עד שיקויים "וניצלתם את מצרים" - לרוקן את מצרים מכל הרכוש שבה.

גלות מצרים היא המקור לכל הגלויות, וממנה אנו לומדים על מהותה של הגלות הנוכחית. מטרת הגלות אינה רק עונש על חטאים ועוונות. תכליתה לברר את ניצוצות הקדושה הטמונים ברחבי העולם, וכאשר היהודים מתפזרים על פני העולם ועוסקים בתורה ובמצוות - הם גואלים ומבררים את הניצוצות האלה.

גרים שהם ניצוצות

זו המשמעות הפנימית בדברי חז"ל "לא הגלה הקב"ה את ישראל לבין האומות אלא כדי שייטוספו עליהם גרים". אין הכוונה רק לגרים כפשוטם של דברים, שכן מספרם של הגרים קטן ביותר. 'גרים' הם ניצוצות הקדושה

אמרת השבוע

אין מקום לגאווה

אחד מחסידי רבנו הזקן, בעל התניא, אמר לרבי כי זכה לבן עילוי שמצליח מאוד בלימודו, אך עם זה הוא מלא תחושות גאווה. הציע הרבי שבפעם הבאה יביא את הבן עמו.

כשנכנס אליו הבן הראה לו הרבי תשובה ב'שאלות ותשובות הרא"ש', ושאלו אם הוא מבין אותה. הנער השיב בחיוב. הקשה הרבי קושיה חזקה על דברי הרא"ש, וביקש מהנער לתרצה. הנער התעמק ולא הצליח לתרץ את הקושיה.

תירץ הרבי את הקושיה ושאל: "התירוץ טוב?". השיב הבחור: "טוב מאוד". סתר הרבי את התירוץ והוכיח שאי־אפשר לתרץ כך. הסכים הבחור לדבריו. ושוב תירץ הרבי, והבחור הודה שהתירוץ טוב. כך היה כמה פעמים. לבסוף אמר לו הרבי: "מה שאומרים לך טוב בעיניך, אינך יודע ללמוד!". מאז חדל הנער להתגאות בתורתו...

פתגם חסידי

"בארץ־הקודש יש להיזהר במיוחד משנאת־חינם, כי החורבן היה בגלל שנאת־חינם, ורושם מזה נשאר עד היום הזה" (אדמו"ר הזקן)

בעל התניא | מאת הרב אליעזר ברוד

מן המעיין

נשמה חדשה

נשמתו של אדמו"ר הזקן הייתה נשמה חדשה. נשמתו, כפי שהיא בעולם האצילות, האירה בגלוי בגופו הקדוש. זאת, כדי שייסד את דרך העבודה של חסידות חב"ד.

(הרבי הריי"צ מליובאוויטש)

ראייה מטלטלת

מי שראה את אבי - אדמו"ר הזקן - פעם אחת, לא היה יכול לשכב לישון בלי שיקום מחר אדם אחר לגמרי.

(אדמו"ר האמצעי)

'פדיון' לכלל־ישראל

אדמו"ר ה'צמח־צדק' אמר שלמד הרבה אצל סבו, אדמו"ר הזקן, עד ראיית אלוקות במוחש, אך עדיין הדברים לא 'תפסו' אותו. עד שראה את אדמו"ר הזקן עושה 'פדיון' בינו לבין עצמו עבור כלל ישראל, וזה 'תפס' אותו עד עצם הנפש.

אור החסידות

אדמו"ר הזקן החדיר את אור החסידות ודרכי העבודה בסתם יהודים. כך החיה את כלל ישראל באור העבודה בדרכי החסידות.

(אגרות קודש)

ייסורים בדרך

המגיד ממזריטש אמר לאדמו"ר הזקן: תסבול

ייסורים עצומים מן המַגִּידים לחסידות, ייסורי הגוף והנפש; אך אם תתחזק להבליג על הייסורים, תצליח בדרך הקודש לדורותיך, עד ביאת משיח צדקנו.

שליחות משמים

הבעל־שם־טוב והמגיד ממזריטש דיברו רבות על השליחות שהוטלה על אדמו"ר הזקן להחיות את נשמות ישראל בחיות פנימית של תורה ועבודה. הם הבטיחו שכאשר ימלא את שליחותו יזכה כי אור קדושתו יאיר לכל ישראל לדורותיהם, עד ביאת גואל צדק.

(ספר המאמרים תש"ח)

נפשי כעפר

פעם אחת בא מתנגד אל רבנו הזקן וזלזל בו מאוד. אחר־כך שאל מישהו את הרבי: מדוע הניח הרבי לאיש לזלזל בו כלי־כך? השיב הרבי: "אני אומר שלוש פעמים ביום 'נפשי כעפר לכול תהיה'. לו הייתי משיב לו נמצא שאמירתי אינה אמת".

(אוצר פתגמי חב"ד)

בדוגמה של מעלה

כאשר אדמו"ר הזקן העביר יד ממקום למקום, היה זה בדוגמה של מעלה, על-פי הגילוי האלוקי שהאיר באותו רגע בחסד - 'דרועא ימינא' - דאצילות.

(הרבי הרש"ב מליובאוויטש)

רואה ואינו רואה

שמחת החסידים הרקיעה שחקים עם היוודע הבשורה על שחרורו של רבי שניאור'זלמן מלאדי, בעל התניא והשולחן-ערוך (המכונה 'אדמו"ר הזקן'), מהכלא הרוסי. חמישים ושלושה ימים ישב במבצר הפטרובלי בפטרבורג, אחרי שנאסר כ'מורד במלכות', בעקבות עלילה שטפלו עליו.

במהלך ימי מעצרו עבר אדמו"ר הזקן חקירות רבות. הוא נשאל שאלות מקיפות על שיטת החסידות, והשיב תשובות מפורטות. בין החוקרים היו גם מלומדים, שניסו לעמוד על מהות שיטתו וההבדלים בינה ובין הדרך המקובלת בין היהודים.

לאחר כל החקירות התברר לחוקרים כי אין מדובר ב'מורד במלכות', כפי האשמה שטפלו עליו, אלא להפך. הם נוכחו כי לפנייהם איש קדוש ונעלה, בקי בכל החוכמות, אשר כל תשובותיו חדות וקולעות להפליא.

עם זיכוי המוחלט ושחרורו מהכלא ביום שלישי, י"ט בכסלו (תקנ"ט), שטף גל של שמחה את החסידים, שהיו שרויים כל הימים האלה בחרדה גדולה. השמחה העצומה התפרצה אף לרחובות הבירה הרוסית, והחסידים רקדו ברחובות מרוב אושר ושמחה.

רבי שניאור'זלמן רצה לשוב מיד לביתו שבליאזנה, אולם החסידים הפצירו בו להישאר כמה ימים בפטרבורג, הן כדי שיוכל לנוח ולהתחזק אחרי ייסורי המאסר, הן כדי שלא יתפרש כאילו הזיכוי אינו חד־משמעי והרבי ממחר לברוח מעיר הבירה.

הרבי נענה להפצרות והסכים להישאר זמן־מה בפטרבורג. הוחלט כי הרבי ישהה בביתו המרווח של הגביר הנודע ר' מרדכי לפלר, מחסידי הגדולים של הרבי, שהתגורר בפטרבורג.

באותם ימים היה ביתו של ר' מרדכי מלא מפה אל פה מחסידים תושבי העיר ובחסידים רבים שבאו מכל האזור לפטרבורג. הוא העמיד שולחנות עמוסים כל טוב בעבור האורחים ודאג לכל צורכיהם.

חדר גדול במיוחד יוחד לרבי, שבו קיבל את הנכנסים. שעות רבות ישב הרבי והתוודע עם הציבור באמירת דברי תורה וחסידות.

בעל הבית השתדל מאוד להכין

ארוחות טובות ומזינות בעבור הרבי, כדי שיתחזק מעט אחרי שכמעט לא אכל דבר בהיותו במאסר, אולם הרבי מיעט מאוד לאכול, והסתפק בשיית תה. הדבר הדאיג את החסידים, שרצו בכל ליבם ומאודם לחזק את בריאותו של הרבי. מדי פעם בפעם

הציעו להביא לו דבר מאכל או משקה מזינים יותר, אך הרבי דחה את ההצעות.

יום אחד נראה שהרבי חש חולשה והוא הסכים שיגישו לו תה בחלב.

ר' מרדכי קם בשמחה והזדרז למלא

לומדים גאולה מאת מנחם ברוד

רבנו הזקן

על נשמתו של רבנו הזקן אמרו גדולי החסידות כי הייתה נשמה מיוחדת במינה, "נשמה חדשה". מסופר כי בראשי השנה תק"ה, שנת הולדתו, חל שינוי בולט בעבודתו של הבעש"ט, שכן הודיעו לו שהשנה תרד לעולם "נשמה חדשה".

ביום שנולד רבנו הזקן, ח"י באלול, ערך הבעש"ט סעודת מצווה והיה שרוי בשמחה גדולה. הבעש"ט אמר אז: "היום ירדה לעולם נשמה חדשה, שתאיר את העולם בתורה הנגלית והחסידות, ותהיה לה מסירות נפש על תורת החסידות, והיא תצליח עד ביאת משיח־צדקנו" (ספר השיחות תש"ה עמ' 128 ואילך).

שליחות ואחריות

אמר כ"ק אדמו"ר הרשב"ב: "כל נשמה מושרשת בעולם האצילות, אך רבנו הזקן היה נשמה דאצילות גם בהיותו נשמה בגוף, כאן בעולם הזה" ('התמים' חוברת ב, עמ' מג). כדי להמחיש עד כמה היה רבנו הזקן בדוגמת העולמות העליונים, סיפר אדמו"ר הרשב"ב: "ביום שישי לפנות ערב היה אדמו"ר הזקן נרדם, כי למעלה זה זמן שינה. גם הרב החסיד רבי הילל מפאריטש היה ישן לפני קבלת שבת, אלא שרבי הילל שכב לישון, ואילו רבנו הזקן היה נרדם מעצמו" (ספר השיחות תורת שלום עמ' 13).

"על נשמת אדמו"ר הזקן הוטלה שליחות מלמעלה – להחיות נשמות ישראל בחיות פנימית של תורה ועבודה, לחיות בעצמם ולהחיות את הזולת. שליחות זו, אחריות גדולה יש בה, אם חלילה ישנו בהדרכתה; אך גם הצלחה מופלגת. כאשר ימלא את השליחות במסירות נפש, יזכה כי אור קדושתו יאיר לכל ישראל עד ביאת גואל־צדק" (ספר המאמרים תש"ח עמ' 171).

"הבעש"ט פתח את הצינור של החסידות. הוא הוציא את החסידות לרשות הרבים, והראה את דרכי החסידות, שגם יהודי פשוט יוכל להיות חסיד. אדמו"ר הזקן פתח את הצינור של מסירות הגוף בעבור החסידות. עשרים וחמש שנה נסע ממקום למקום כדי לפרסם את החסידות ואת דרכי החסידים, ולאחר מכן קיבל עליו ייסורי בית־האסורים, שבזה פעל למעלה שהחסידות תהיה בשביל כולם" (איגרות קודש אדמו"ר הריי"צ כרך ד, עמ' תנ).

פועל באמצעות ראייה

על גדולתו של רבנו הזקן נאמר, ש"היה פועל בראייתו כמו אחד מבני־גילו הקדושים בדיבורו. הפעולה הייתה בדרגה נעלית יותר, כמעלת הראייה על הדיבור" (ספר השיחות תש"ג עמ' 61). רבי אייזיק מהומיל, מגדולי חסידיו של רבנו הזקן, אמר: "פעם, כאשר הרבי (אדמו"ר הזקן) אמר חסידות, הייתה הנפש הבהמית בורחת. היום יכולים לשמוע חסידות וללמוד חסידות, והנפש הבהמית היא בתוקפה וגבורתה ולא אכפת לה" ('לשמע אוזן' עמ' 185).

מסופר על רבנו הזקן שבהיותו אצל המגיד ממזריטש האריך מאוד בתפילה בליל ראשי־השנה. המגיד כבר סיים את תפילתו וכמוהו תלמידיו, אך אדמו"ר הזקן עדיין התפלל. חיכה לו הרבי ולא ערך את שולחנו. עלתה במחשבתם של התלמידים קפידה מסוימת עליו, בהיותו צעיר התלמידים, על שהרבי צריך לחכות לו. הרגיש הרבי במחשבתם זו ואמר: "כאשר זלמניו אומר 'ויידע כל פעול כי אתה פעלתו' – אינו זז מהעמוד אשר עליו הוא מתפלל, עד שהעמוד מרגיש 'כי אתה פעלתו'".

החסידים הראשונים אמרו: "אדמו"ר הזקן היה קורא בתורה, והיה קורא את המילים בצורה מדויקת ומוטעמת, לפי כל כללי הדקדוק ועם כל טעמי המקרא. בכל פסוק כיוון את כל מה שמובא בנגלה דתורה על פסוק זה ואת כל מה שנאמר עליו בתורת הקבלה והזהור".

רבנו הזקן נסתלק בהיותו בן שישים ושבע שנים, בשעת מנוסתו מפני צבאות נפוליון. הוא הגיע לכפר פיקנה, שם חלה, ובמוצאי שבת־קודש פרשת שמות, אור לכ"ד בטבת תקע"ג, עלתה נשמתו הטהורה למרומים.

את בקשת הרבי. הוא ביקש ממשרת הבית להביא לו את החלב הטרי שהובא זה עתה אל הבית. ר' מרדכי לא ויתר על הזכות הגדולה שבשימוש תלמיד־חכם, ועסק בעצמו בהרתחת החלב ובהכנת התה המעוררב בחלב. בדחילו ורחימו הביא את הספל והניחו על השולחן לפני הרבי.

הרבי הוסיף לומר דברי תורה וחסידות, והתעלם לחלוטין מהספל המהביל המונח לפניו. עבר זמן־מה והרבי פנה אל ר' מרדכי ושאל: "האם התה עם החלב כבר מוכן?".

הבעת תמיהה התפשטה על פני הנוכחים, ור' מרדכי ענה לרבי מיד כי זה כבר הביא את התה עם החלב והעמיד את הספל על השולחן.

הרבי, כאילו לא שמע את התשובה, הוסיף לדבר בנקודה שבה עמד. מעיינות תורת וחסידות שפעו ממנו, ועדיין לא נגע בספל התה והחלב שלפניו.

עברו עוד כעשר דקות ושוב שאל הרבי בעדינות: "האם מישהו יכול להביא תה עם חלב?".

הפעם הייתה התמיהה מוחלטת. הלוא כבר אמרו לרבי שספל התה עם החלב עומד לפניו על השולחן!

בעלי־הבית חש מבוכה רבה. בזהירות רבה לקח את כוס התה והחלב והזין אותה לעבר ידו של הרבי ואמר: "רבי, הנה ספל התה והחלב. הוא כבר עומד מוכן על השולחן..."

ברגע שהספל נגע בידו של הרבי נרתע הרבי ומשך את ידו בחרדה, כאילו חש כווייה בידו. פניו התלהטו באש קודש והוא אמר: "כמה גדולים דברי חכמינו בדייקם בלשונם בהלכה האוסרת חלב נכרי. חז"ל אומרים:

'חלב שחִלְבו עונד כוכבים ומזלות ואין ישראל רואהו'. במילים האלה טמונה משמעות עמוקה ביותר – כאשר גוי חלב את החלב – אין ישראל רואהו! יהודי אינו רואה כלל חלב שחז"ל אסרו לשתותו..."

את דבריו סיכם אדמו"ר הזקן באומרו: "כדאי לבדוק את מקור החלב שהונח כאן, כי בלי ספק זה חלב שנחלב על־ידי נוכרי, בשעה שלא היה יהודי שהגשיח בשעת החליבה, כנדרש על־פי הדין..."

ר' מרדכי הורה מיד לבדוק את מקור החלב, ונמצא כי בדיוק כפי שאמר הרבי כן היה. ויהי לפלא.

(את הסיפור סיפר רבי ברוך אפשטיין בספרו 'מקור ברוך' [חלק ג, עמ' 1616]. הוא שמעו מאביו, הגאון בעל 'ערוך השולחן', ששמע זאת בעצמו מפי כ"ק אדמו"ר ה'צמח־צדק').

"מילה ב'תניא' זורחת ונוצצת"

"כל הצדיקים וגדולי האדמו"רים שהכרתי העריכו והעריצו את אדמו"ר הזקן", אומר הרב הרצל. "הלוא תורתו נתקבלה בכל תפוצות ישראל. ה'משנה ברורה' וה'בן איש חי' מצטטים אותו בספרי ההלכה שלהם. בכל פעם שהוזכר שמו של רבנו הזקן זה היה בהדרת כבוד".

מאות גדשו את אולם בית הכנסת בלונדון לרגל התועדות י"ט כסלו, 'חג הגאולה' של רבי שניאור'זלמן מלארי. השמחה הייתה גדולה, שכן בהתועדות השתתף המשפיע האגדי הרב מנחם מענדל פוטרפס, שזכה זה עתה לצאת מרוסיה הסובייטית, שם ישב בכלא ב'עוון' הפצת התורה.

אור וחיות נפשנו. הרב הרצל (צילום: מאיר אלפסי)

מה טיבו של הצעיר

אחד הסיפורים העתיקים שסופרו בבית הכנסת 'בעל התניא' מעניק הצצה לדמותו רבת הוד. "מסופר ששני האחים הקדושים, רבי שמעלקה מניקלשבורג ורבי פינחס הורביץ בעל ה'הפלאה', תלמידיו של המגיד ממזריטש, שאלו אותו שתי שאלות קודם שנפרדו ממנו: שאלה אחת על אַמרה בזוהר, ושאלה שנייה - מה טיבו של רבי שניאור'זלמן, שהיה צעיר תלמידיו.

באותה התועדות השתתף עוד אורח - הרב פינחס-לייביש הרצל. הרב פוטרפס התרגש: "אתה מירושלים?", שאל וביקש מהרב הרצל לשאת דברים. "אחזור על דברים ששמעתי מפי הרב שמריהו ששונקין בהתועדות שנערכה אצלנו השבוע", פתח הרב הרצל. "כתוב שהקב"ה גוזר גזרות על עם ישראל כדי שבניו ישובו בתשובה. אולם לאחר התגלות מאורי החסידות, ובראשם הבעש"ט ובעל התניא, אין שום צורך בייסורים, מפני שהחסידות מעניקה אור וחיות ומזככת את הנפש". הרב פוטרפס הגיב: "אם כן, עכשיו אפשר להתחיל להתועד באמת". ההתועדות נמשכה עד אור הבוקר.

"המגיד ביאר להם היטב את הזוהר המוקשה, אך על השאלה השנייה אמר: 'זה דבר קשה ובלתי אפשרי. אי אפשר להסביר את מעלתו, הוא מרומם ונישא מאוד'".

מסע לירושלים של מעלה

הרב הרצל הוא זקן משפיעי חב"ד בארץ, ומשמש משפיע בית הכנסת 'בעל התניא' בירושלים. גילו המופלג לא פגע בזיכרונו הצלול, ומרתק לחזור איתו אל ירושלים של מעלה, כאשר חסידים וצדיקים מכל גוני הקשת היו באים לחגוג את יום גאולתו של רבי שניאור זלמן מלאדי.

פגישת הצדיקים

הרב הרצל הפיץ חסידות בירושלים עוד קודם הקמת המדינה, והסתופף בצילם של חסידים מהדור הקודם. "תמיד הטיתי אוזן להקשיב לכל מילה, זקני וחשובי ירושלים, ובהם אדמו"רים, תלמידיהם יחכמים גדולים ויקרי העיר, היו באים

פינת ההלכה

מאת הרב יוסף גינזבורג, רב אזורי עומר

ברק ורעם באמצע התפילה

שאלה: מי שראה ברק או ששמע רעם באמצע התפילה, האם יברך עליהם?

תשובה: השומע רעם או הרואה ברק יפסיק בתפילתו ויברך, מכיוון שזו מצווה עוברת, וזאת מאותה סיבה שמפסיקים בתפילה כדי לענות 'דבר שבקדושה'. אם ההלכה היא שמפסיקים "מפני הכבוד ומפני היראה" של בשר ודם, קל וחומר לכבודו של הקב"ה.

הכול מודים שמפסיקים באמצע 'פסוקי דזמרה' ואף ב'בין הפרקים' של קריאת שמע וברכותיה. לדעת בעל התניא מפסיקים אפילו באמצע הפרק ואפילו באמצע הפסוק, חוץ מפסוק 'שמע ישראל' עד סוף 'ברוך שם' (וכמובן - בתפילת העמידה), ששם אין מפסיקים כלל.

ברכות אלה אפשר לברך רק 'תוך כדי דיבור' (=זמן אמירת המילים "שלום עליך רבי") מהראייה או

השמיעה. מי שלא הזדרז לברך מיד יברך בלי שם ומלכות, אך אין להפסיק בתפילה לשם כך.

אם ראה ברק ומיד שמע את הרעם, יברך על שניהם ברכה אחת - 'עושה מעשה בראשית'. אם ראה תחילה את הברק יברך עליו 'עושה מעשה בראשית' ועל שמיעת הרעם יברך 'שכוחו וגבורתו מלא עולם'. אם כבר התחיל לברך על הברק ושמע רעם, יסיים תחילה את הברכה, ואם עדיין יהיה 'תוך כדי דיבור' לרעם, יברך עליו.

קביעת ברכה נפרדת לברק ולרעם נעשתה מפני שברוב הפעמים הברק והרעם באים יחדיו, ולא כדאי לברך ברכה אחת פעמיים ברציפות (אף כי שתי הברכות כשרות לשתי התופעות), ובחרו לרעם, המבטא כוח וגבורה, ברכה המתאימה לו יותר.

מקורות: שו"ע אדה"ז סי' סו ס"ד. משנה ברורה שם ס"ק ט. ילקוט יוסף סי' נט סכ"ח, וש"נ. שו"ע ונו"כ סי' רכו, ופסקי תשובות וילקוט יוסף שם, וש"נ. סדר ברכת הנהנין (נדפס בסידורי חב"ד, ובסוף השו"ע ח"א, וגם בנפרד) פי"ג סט"ו.

ברכות וישועות

רבים נושעו מברכותיו הקדושות של הרבי מליובאוויטש

גם כיום אפשר לעלות ולהשתטח על 'הציון' הקדוש של הרבי, ולשלוח מכתבים ל'ציון' לבקשת ברכה.

ohel chabad lubavitch, 226_20 Francis Lewis Blvd. Cambria Heights, N.Y 11411
Tel: 1-718-723 4545, Fax: 1-718-723 4444
www.ohelchabad.org

חדש: סודות הגאולה

כל מה שצריך לדעת על הגאולה וביאת המשיח

דמותו של המשיח • תהליכי הגאולה • מה יהיה בימות המשיח • תחיית המתים • ועוד

ספר מרתק, מאיר עיניים, כתוב בסגנון קולח ובהיר, ניקוד מלא

להזמנות: טל' 1-718-6041020

